

# ปัญหาความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการทำ ความผิดซ้ำ ในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565<sup>1</sup>

ธัญชนก พงศ์ทองเมือง<sup>2</sup>

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการทำ ความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึง ประวัติความเป็นมา แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันการทำ ความผิดซ้ำ ในกรณีความผิดเกี่ยวกับเพศ โดยจากการศึกษาทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา ความหมายของการป้องกันการทำ ความผิดซ้ำ เนื่องจากปัจจุบันพบว่ามี การก่ออาชญากรรมในความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือที่ใช้ความรุนแรงเป็นจำนวนมาก และเมื่อผู้กระทำความผิดพ้นโทษแล้ว ยังมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดในรูปแบบเดียวกัน หรือในรูปแบบใกล้เคียงกันซ้ำอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ โดยผู้เขียนได้ศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ มาตรการป้องกันการทำ ความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 โดยเฉพาะ ในกรณีความผิดเกี่ยวกับเพศ ประกอบกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พร้อมทั้งได้ศึกษากฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ กฎหมายประเทศออสเตรเลีย กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายประเทศอังกฤษ กฎหมาย ประเทศฝรั่งเศส และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ทำการศึกษาปัญหาความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกัน การกระทำ ความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 พบว่ายังมีปัญหาหลาย ประการ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

ประการแรก คือ ปัญหาการกำหนดขอบเขตฐานความผิด กรณีความผิดเกี่ยวกับเพศ ตาม พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการทำ ความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 3 ซึ่งหนึ่งในเจตนารมณ์ที่สำคัญของพระราชบัญญัตินี้ คือการป้องกันสังคมและผู้เสียหายจาก การกระทำ ความผิดที่อาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต โดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การกระทำ ความผิด

---

<sup>1</sup> บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกัน การกระทำ ความผิดซ้ำ ในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปวีตร เลิศธรรมเทวี และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา โชติमानนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัจจวัฒน์ เรืองกาญจน์กุล

<sup>2</sup> นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เกี่ยวกับเพศ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เพียง 6 มาตรา อันได้แก่ มาตรา 276 (ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา) มาตรา 277 (ความผิดฐานความผิดฐานกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี) มาตรา 278 (ความผิดฐานกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี) มาตรา 279 (ความผิดฐานกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี) มาตรา 283 ทวิ (ความผิดฐานพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจาร) และมาตรา 284 (ความผิดฐานพาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง) แต่อย่างไรก็ตาม ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 9 ถูกบัญญัติไว้ตั้งแต่ มาตรา 276 ถึง มาตรา 287/2 การกำหนดขอบเขตฐานความผิดตามพระราชบัญญัตินี้จึงยังไม่ครอบคลุมเพียงพอในการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศ อันส่งผลให้สังคมเกิดไม่ปลอดภัย ทั้งยังทำให้ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้

ประการที่สอง คือ ปัญหาการนำผลของการใช้มาตรการทางการแพทย์ มาใช้เป็นเงื่อนไขประกอบการพิจารณาลดโทษ พักการลงโทษ หรือให้ประโยชน์อื่นใดอันเป็นผลให้ผู้กระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับเพศ ในกรณีมิได้กระทำความผิดครั้งแรก ให้ได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดในคำพิพากษา ตาม มาตรา 21 แม้การใช้มาตรการทางการแพทย์จะเป็นหนึ่งในแรงจูงใจของผู้กระทำความผิด เพื่อให้กรมราชทัณฑ์ นำผลของการใช้มาตรการทางการแพทย์ มาใช้เป็นเงื่อนไขประกอบการพิจารณาลดโทษ พักการลงโทษ หรือให้ประโยชน์อื่นใดอันเป็นผลให้ผู้กระทำความผิดได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดในคำพิพากษามาตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ ตามมาตรา 21 วรรคสอง แต่แรงจูงใจดังกล่าวนี้อาจเป็นแรงจูงใจให้ผู้กระทำความผิดก่อเหตุกระทำความผิดซ้ำในอนาคตได้เช่นกัน จึงเห็นว่าในกรณีความผิดเกี่ยวกับเพศ หากผู้กระทำความผิดมิได้กระทำความผิดเป็นครั้งแรก ไม่ควรนำแรงจูงใจดังกล่าวมาเป็นเงื่อนไขให้แก่ผู้กระทำความผิด ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์การลงโทษผู้กระทำความผิด และถือเป็นการป้องกันผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำในอนาคต

ประการที่สาม คือ ปัญหาการกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ กรณีความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามมาตรา 22 ยังไม่มีมาตรการเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้กระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับเพศโดยตรง ซึ่งมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษเป็นหนึ่งในมาตรการตามกฎหมาย โดยพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 กำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษไว้ 13 อนุ เช่น การห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหายจากการกระทำความผิด การให้มารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติหรือได้รับการเยี่ยมจากพนักงานคุมประพฤติหรืออาสาสมัครคุมประพฤติหรือเจ้าหน้าที่อื่นตามระยะเวลาที่กำหนด หรือการให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในการเฝ้าระวัง เป็นต้น โดยศาลอาจมีคำสั่งกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษ

เด็ดขาดภายหลังพ้นโทษตามที่พนักงานอัยการร้องขอโดยสามารถกำหนดมาตรการเดียวหรือหลายมาตรการตามควรแก่กรณีก็ได้ และศาลอาจกำหนดระยะเวลาการเฝ้าระวังในแต่ละมาตรการตามที่เหมาะสมสมควร แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันพ้นโทษ โดยให้ศาลคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งความรุนแรงของคดี สาเหตุแห่งการกระทำความผิด ประวัติการกระทำความผิด ภาวะแห่งจิต นิสัย และลักษณะส่วนตัวอื่นของผู้กระทำความผิด ความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคม โอกาสในการกระทำความผิดซ้ำ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และความได้สัดส่วนของการใช้มาตรการที่ต้องกระทบสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องถูกบังคับด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าวแล้วเห็นว่า มาตรการดังกล่าวนี้มิได้เป็นมาตรการเพื่อเฝ้าระวังผู้กระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับเพศโดยตรง จึงควรกำหนดมาตรการเฉพาะสำหรับกรณีความผิดเกี่ยวกับเพศเพื่อให้การเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการป้องกันผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำในอนาคตได้อีกด้วย

ดังนั้นแล้วเพื่อให้มาตรการการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ในกรณีความผิดเกี่ยวกับเพศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาต่อไปนี้

1. ปัญหาการกำหนดขอบเขตฐานความผิด กรณีความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามมาตรา 3 ผู้ศึกษาเห็นว่าควรเพิ่มเติมฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ เพื่อให้สามารถใช้บังคับได้ตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

เดิม มาตรา 3 บัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 283 ทวิ มาตรา 284 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 297 มาตรา 298 และมาตรา 313 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ในกรณีศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามมาตราหนึ่งมาตราใดตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง แม้ศาลจะพิพากษาให้ลงโทษในความผิดอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้ในวรรคหนึ่งก็ตาม ก็ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับด้วย”

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมมาตรา 3 วรรคแรก เป็นดังนี้

“พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 **มาตรา 282 มาตรา 283** มาตรา 283 ทวิ มาตรา 284 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 297 มาตรา 298 และมาตรา 313 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ในกรณีศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามมาตราหนึ่งมาตราใดตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง แม้ศาลจะพิพากษาให้ลงโทษในความผิดอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้ในวรรคหนึ่งก็ตาม ก็ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับด้วย”

2.ปัญหาการนำผลของการใช้มาตรการทางการแพทย์ มาใช้เป็นเงื่อนไขประกอบการพิจารณาลดโทษ พักการลงโทษ หรือให้ประโยชน์อื่นใดอันเป็นผลให้ผู้กระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับเพศ ในกรณีมิได้กระทำความผิดครั้งแรก ให้ได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดในคำพิพากษา ตามมาตรา 21 ผู้ศึกษาเห็นว่า ในกรณีความผิดเกี่ยวกับเพศ ให้กรมราชทัณฑ์นำผลของการใช้มาตรการทางการแพทย์ มาใช้เป็นเงื่อนไขประกอบการพิจารณาลดโทษ พักการลงโทษ หรือให้ประโยชน์อื่นใดอันเป็นผลให้ผู้กระทำความผิดได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดในคำพิพากษา ตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ เฉพาะการกระทำความผิดในครั้งแรกเท่านั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

เดิม มาตรา 21 บัญญัติว่า “มาตรการทางการแพทย์ที่ศาลมีคำสั่งตามมาตรา 19 (1) ให้ดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมอย่างน้อยสองคนซึ่งมีความเห็นพ้องต้องกัน ทั้งนี้ต้องเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาจิตเวชศาสตร์และสาขาอายุรศาสตร์อย่างน้อยสาขาละหนึ่งคน หากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเห็นว่าจำเป็นต้องมีการใช้ยา หรือด้วยวิธีการรูปแบบอื่น ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอม เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ให้กรมราชทัณฑ์นำผลของการใช้มาตรการทางการแพทย์ตามวรรคหนึ่ง มาใช้เป็นเงื่อนไขประกอบการพิจารณาลดโทษ พักการลงโทษ หรือให้ประโยชน์อื่นใดอันเป็นผลให้ผู้กระทำความผิดได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดในคำพิพากษามาตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้มาตรการทางการแพทย์ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ”

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมมาตรา 21 เป็นดังนี้

“มาตรการทางการแพทย์ที่ศาลมีคำสั่งตามมาตรา 19 (1) ให้ดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมอย่างน้อยสองคนซึ่งมีความเห็นพ้องต้องกัน ทั้งนี้ต้องเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาจิตเวชศาสตร์และสาขาอายุรศาสตร์อย่างน้อยสาขาละหนึ่งคน หากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเห็นว่าจำเป็นต้องมีการใช้ยา หรือด้วยวิธีการรูปแบบอื่น ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอม เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ให้กรมราชทัณฑ์นำผลของการใช้มาตรการทางการแพทย์ตามวรรคหนึ่ง มาใช้เป็นเงื่อนไขประกอบการพิจารณาลดโทษ พักการลงโทษ หรือให้ประโยชน์อื่นใดอันเป็นผลให้ผู้กระทำความผิดได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดในคำพิพากษาตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ด้วย

ในกรณีความผิดเกี่ยวกับเพศ ให้กรมราชทัณฑ์นำผลของการใช้มาตรการทางการแพทย์ตามวรรคหนึ่ง มาใช้เป็นเงื่อนไขประกอบการพิจารณาลดโทษ พักการลงโทษ หรือให้ประโยชน์อื่นใดอันเป็นผลให้ผู้กระทำความผิดได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดในคำพิพากษา ตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ เฉพาะการกระทำความผิดในครั้งแรกเท่านั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้มาตรการทางการแพทย์ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ”

3.ปัญหาการกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ ตามมาตรา 22 ผู้ศึกษาเห็นว่า ให้มีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศเป็นมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

เดิม มาตรา 22 บัญญัติว่า “เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่านักโทษเด็ดขาดซึ่งศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดในความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 จะกระทำความผิดซ้ำภายหลังพ้นโทษ ศาลอาจมีคำสั่งกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษตามที่พนักงานอัยการร้องขอ โดยกำหนดมาตรการเดียวหรือหลายมาตรการตามควรแก่กรณีก็ได้

มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ ได้แก่

- (1) ห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหายจากการกระทำความผิด
- (2) ห้ามทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด
- (3) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (4) ห้ามออกนอกประเทศเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล
- (5) ห้ามก่อให้เกิดอันตรายต่อละแวกชุมชนที่ตนพักอาศัย
- (6) ให้พักอาศัยในสถานที่ที่กำหนด

(7) ให้พักอาศัยในสถานบำบัดที่กำหนดหรือให้ไปอยู่ภายใต้การดูแลในสถานบำบัดภายใต้ การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งได้รับการรับรองโดยกระทรวงสาธารณสุขตามที่ศาลเห็นสมควร

(8) ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานหรือผู้ดูแลสถานที่พักอาศัยหรือสถานบำบัด

(9) ให้มารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติหรือได้รับการเยี่ยมจากพนักงานคุมประพฤติหรืออาสาสมัครคุมประพฤติหรือเจ้าหน้าที่อื่นตามระยะเวลาที่กำหนด

(10) ให้ใช้มาตรการทางการแพทย์ หรือมาพบหรือรับการตรวจรักษาจากแพทย์หรือบุคคลอื่นใดตามที่ศาลหรือพนักงานคุมประพฤติกำหนด

(11) ให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขหรือเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ศาลหรือพนักงานคุมประพฤติกำหนด

(12) ให้แจ้งพนักงานคุมประพฤติทราบถึงการเปลี่ยนสถานที่ทำงานหรือการเปลี่ยนงาน

(13) ให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในการเฝ้าระวัง

ศาลอาจกำหนดระยะเวลาการเฝ้าระวังในแต่ละมาตรการตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันพ้นโทษ

การมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งความรุนแรงของคดี สาเหตุแห่งการกระทำความผิด ประวัติการกระทำความผิด ภาวะแห่งจิต นิสัย และลักษณะส่วนตัวอื่นของผู้กระทำความผิด ความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคม โอกาสในการกระทำความผิดซ้ำ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และความได้สัดส่วนของการใช้มาตรการที่ต้องกระทบสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องถูกบังคับด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการมีคำสั่งของศาลตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา”

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติม (14) เป็นดังนี้

(14) ให้มีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ

เอกสารอ้างอิง

ประเทือง ธนิยผล. อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549.

สุพิศ ประณีตพลกรัง. **กฎหมายป้องกันการกระทำผิดซ้ำ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

นิติธรรม, 2566.

ปกป้อง ศรีสนิท. “แนวทางการปรับปรุงกฎหมายเพื่อป้องกันอันตรายจากผู้กระทำ

ความผิดหรือผู้พ้นโทษที่มีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคมระยะที่ 1.” **วารสารนิติศาสตร์**

**มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์** 504. (ธันวาคม 2564): 507.